

28031-DRET CIVIL I
Curs 2005-2006

INTRODUCCIÓ

TEMA 1. EL DRET CIVIL

1. El dret civil en l'ordenament jurídic privat: delimitació del concepte de Dret Civil. El dret civil en el marc de la dicotomia dret públic-dret privat. Les matèries de dret civil.
2. La codificació civil espanyola: antecedents i projectes. El Codi Civil espanyol.
3. La pluralitat d'ordenaments civils. Competències legislatives en matèria civil de les Comunitats Autònomes
4. La codificació civil catalana: situació actual. El Codi Civil de Catalunya.

TEMA 2. LES FONTS DEL DRET CIVIL

1. Concepte i classes de fonts.
2. Competència en matèria de fonts del Dret
3. La Llei
4. El costum
5. Els principis generals del dret
6. La jurisprudència
7. La supletorietat del Codi Civil espanyol.

TEMA 3. ÀMBIT I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Àmbit espacial de les normes
2. Eficàcia temporal de les normes. Entrada en vigor. Pèrdua de vigor. La retroactivitat. La transitorietat
3. L'eficàcia de les normes. La subjecció a l'ordenament i a la llei. La ignorància de la llei. L'error de dret. L'exclusió voluntària de la llei.
4. L'eficàcia sancionadora. La nul·litat. El frau a la llei.

TEMA 4. APLICACIÓ I INTERPRETACIÓ DE LA NORMA CIVIL

1. L'aplicació de les normes.
2. La interpretació. Objecte i finalitat. Classes d'interpretació. Mitjans d'interpretació
3. La integració
4. L'analogia
5. La tradició jurídica catalana i la jurisprudència
6. L'equitat

ELS SUBJECTES DE DRET

TEMA 5. LA PERSONALITAT

1. La personalitat. Classes de persones. Capacitat jurídica i capacitat d'obrar. Les capacitats especials i les prohibicions
2. Inici de la personalitat: Requisits del naixement. La prova del naixement. La protecció jurídica del *nasciturus* i del *concepturus*.
3. Final de la personalitat. La mort. La prova de la mort. Commoriència i premoriència.

TEMA 6. LES CONDICIONS DE LA PERSONA

1. L'estat civil: concepte i caràcters
2. Els estats civils tradicionals i les condicions personals emergents
3. Els títols d'estat civil
4. Constància registral de les condicions de les persones. El Registre Civil: concepte i organització. Les anotacions del Registre Civil. El Procediment registral. La rectificació de les anotacions del Registre. El canvi de nom i de sexe. La publicitat formal del Registre.

TEMA 7. L'EDAT

1. L'edat: transcendència jurídica
2. El còmput de l'edat
3. La minoria d'edat: situació jurídica del menor. La representació del menor. Capacitat d'obrar del menor. Responsabilitat.
4. Emancipació: concepte. Causes. Emancipació per concessió dels titulars de la potestat. Emancipació per concessió judicial. Emancipació per matrimoni. Emancipació per habilitació d'edat. El menor de vida independent. Efectes de l'emancipació : l'art. 159 CF.
5. La majoria d'edat.

TEMA 8. LA INCAPACITACIÓ I LA LIMITACIÓ DE CAPACITAT

1. La incapacitació: concepte i significat. Causes: malalties i deficiències. Persones que poden ser incapacitades.
2. Procediment d'incapacitació. La sentència d'incapacitació: efectes. Modificació i extinció. L'internament de l'incapaç.
3. La limitació de capacitat per prodigalitat: concepte. Procediment. Eficàcia de la declaració. Modificació i extinció.
4. La situació jurídica del concursat.

TEMA 9. LA POTESTAT DELS PARES

1. Concepte i caràcters
2. Titularitat i Exercici.
3. Contingut de la potestat. Contingut personal. Contingut patrimonial. Representació legal
4. Privació i Suspensió de la potestat
5. Extinció
6. La potestat prorrogada.

TEMA 10. INSTITUCIONS DE GUARDA I PROTECCIÓ

1. Caracterització general
2. Els menors en situació de desemparament. La declaració de desemparament. Les mesures de protecció. La guarda. L'acolliment.
3. La tutela ordinària. Persones subjectes i òrgans de la tutela. Delació i constitució. Capacitat, excuses i remoció del tutor. Contingut i exercici de la tutela. El consell de la tutela. Extinció.
4. La curatela. La curatela dels menors. La curatela del pròdig. La curatela del incapacitat.
5. El defensor judicial.
6. El guardador de fet.
7. Els administradors especials

TEMA 11. LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili. Concepte i classes. El domicili electiu. Pluralitat de domicilis. Residència i parador. El domicili familiar.
2. L'absència. Caracterització general. La situació de desaparegut.
3. L'absència legal. Concepte i pressuposts. La representació. La situació jurídica de l'absent. Fi i constància registral
4. La declaració de defunció. Concepte, supòsits i efectes. Revocació de la declaració. Constància registral.

TEMA 12. EL VEÏNATGE CIVIL

1. El veïnatge civil: concepte i tipus
2. Adquisició del veïnatge. Adquisició per filiació. Adquisició del veïnatge d'un lloc.

3. Canvi o modificació. Modificació per opció. Modificació per residència.
4. Conservació, pèrdua i recuperació.
5. Veïnatge civil i nacionalitat.
6. Prova del veïnatge civil.

TEMA 13. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT (I)

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters.
2. Drets en l'esfera física. El dret a la vida. El dret a la integritat física.
3. Els drets a la informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient. El dret a l'autonomia del pacient. Els documents de voluntats anticipades. El tractament de la documentació clínica.

TEMA 14. ELS BÉNS DE LA PERSONALITAT (II)

1. Drets en l'esfera moral. El dret al nom.
2. El dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
3. El dret de rectificació.
4. La protecció davant el tractament informàtic de les dades de caràcter personal.
5. El dret moral d'autor.

TEMA 15. LA PERSONA JURÍDICA . LES ASSOCIACIONS

1. La persona jurídica en general. Concepte i regulació. Classes de persones jurídiques. Adquisició de la personalitat jurídica. Capacitat. Domicili, veïnatge i nacionalitat. Extinció.
2. Les associacions. Concepte. Classes. Constitució. Òrgans i funcionament. Els associats. Règim econòmic. Suspensió i dissolució.

TEMA 16. LA PERSONA JURÍDICA. LES FUNDACIONS

1. Les fundacions. Qüestions generals. Normes reguladores. Classes.
2. Concepte i Estructura. Noció. Els subjectes. La finalitat.
3. Constitució. Modalitats. L'escriptura de constitució. La dotació. Adquisició de personalitat
4. Règim. El Patronat. El Protectorat. Règim econòmic.
5. Fusió, escissió i extinció.
6. Els ens sense personalitat jurídica

EL DRET SUBJECTIU I LA RELACIÓ JURÍDICA

TEMA 17. LA RELACIÓ JURÍDICA I EL DRET SUBJECTIU

1. La relació jurídica. Concepte i caràcters. Classes. Estructura.
2. El dret subjectiu. Concepte. Característiques.
3. Estructura del dret subjectiu. Subjectes. Objecte. Contingut.
4. Classes de dret subjectiu.
5. Situacions jurídiques secundàries.
6. Adquisició, successió i transmissió del dret subjectiu. Modificació i extinció.
7. L'exercici del dret subjectiu. El principi de bona fe. L'abús de dret.

TEMA 18. ELS BÉNS PATRIMONIALS

1. Coses, béns i objecte del dret.
2. Classes de béns.
3. Concepte de finca.
4. Fruits despeses i millores

5. El patrimoni: concepte, caràcters i funcions. Configuració i contingut del patrimoni. Tipus de patrimoni.

TEMA 19. EL TEMPS EN EL DRET CIVIL

1. El transcurs del temps. Les unitats de temps. Les formes de còmput
2. La prescripció extintiva. Fonament i objecte. Caràcters i subjectes. Els terminis de prescripció. Començament del termini i còmput. Interrupció i suspensió. La renúncia.
3. La caducitat. Concepte, objecte i caràcters. Règim jurídic.
4. La preclusió.

DRET D'OBLIGACIONS

TEMA 20. L'OBLIGACIÓ, SUBJECTES I OBJECTE

1. La relació obligatòria. Concepte. Característiques. Elements: el debit i la responsabilitat. L'obligació natural.
2. Les fonts de l'obligació. Concepte i enumeració. La declaració de voluntat unilateral. L'enriquiment injustificat.
3. Els subjectes de la relació obligatòria. Parts i subjectes. Determinació dels subjectes.
4. Posició creditora. Concepte. Contingut del dret de crèdit.
5. La posició deutora. Concepte. Contingut del deute.
6. Pluralitat de subjectes.

TEMA 21. OBJECTE DE L'OBLIGACIÓ I CLASSES D'OBLIGACIONS

1. Objecte de la relació obligatòria. Concepte, la prestació. Requisits. La patrimonialitat.
2. Obligacions de donar, fer i no fer; de mitjans i de resultat.
3. Obligacions genèriques i específiques
4. Obligació alternativa. L'obligació facultativa
5. La divisibilitat i la indivisibilitat de la prestació.
6. Obligacions líquides i il·líquides.
7. Obligacions principals i accessòries.

TEMA 22. OBLIGACIONS DE DINER

1. El diner, la moneda i el sistema monetari. Concepte i funcions del diner. Classes de diner. El diner. Els seus caràcters. Nostre sistema monetari.
2. Els deutes de diner. Concepte. Classes. L'obligació en moneda estrangera: concepte, règim.
3. El deute d'interessos. Concepte. Classes. Quantia i pagament. L'anatocisme.
4. Les alteracions del valor de la moneda. Nominalisme i valorisme. Clàusules d'estabilització.

TEMA 23. UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. La concurrència d'obligacions. Obligació única i pluralitat d'obligacions.
2. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques. Concepte. L'"*exceptio non adimplendi contractus*". Règim de la mora. Els riscos.
3. La resolució per incompliment: l'article 1124 del Codi Civil.

TEMA 24. CIRCUMSTÀNCIES DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. Circumstàncies de l'obligació.
2. Lloc de la relació obligatòria.
3. El temps. La determinació temporal. Obligacions instantànies i duradores. L'obligació a termini.

4. L'obligació condicional. Concepte, funció, classes. Compliment i incompliment de la condició.
5. Règim de la condició suspensiva.
6. Règim de la condició resolutòria.
7. L'obligació modal.

TEMA 25. EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament. Concepte. Funcions. Naturalesa jurídica. Requisits.
2. Requisits objectius. Identitat. Integritat. Indivisibilitat. Lloc i temps.
3. Subjectes del pagament. El *solvens*. El *accipiens*. El pagament de tercer: règim. El pagament a persona distinta del creditor: supòsits.
4. El pagament per mitjà de targes de crèdit.
5. Prova i despeses del pagament.
6. La imputació de pagaments: concepte, pressupòsits, criteris.
7. El cobrament de l'indegut: concepte, pressupòsits, l'acció de restitució, la prova.

TEMA 26. ELS SUBROGATS DEL COMPLIMENT

1. Els subrogats del compliment.
2. La consignació: concepte, requisits i efectes.
3. La compensació: concepte, classes i règim jurídic.
4. La dació en pagament: concepte, naturalesa jurídica, efectes.
5. El pagament per cessió de béns.

TEMA 27. L'INCOMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ I LA RESPONSABILITAT CONTRACTUAL

1. Concepte i causes d'incompliment.
2. La mora del deutor. Concepte. Requisits. Efectes.
3. Compliment defectuós. Supòsits. Efectes.
4. L'incompliment definitiu.
5. La lesió del crèdit. Remeis. La responsabilitat civil. La lesió del crèdit per actes de tercer.
6. Imputabilitat: del creditor, la mora *accipiendi*.
7. La responsabilitat per l'incompliment imputable.

TEMA 28. LA PROTECCIÓ DEL CRÈDIT

1. Mitjans de tutela i protecció del crèdit.
2. Responsabilitat patrimonial i execució forçosa singular, l'acció de compliment.
3. L'acció directa.
4. L'acció subrogatòria.
5. L'acció revocatòria o pauliana. L'acció de revocació de donacions. Art. 340.3 CDCC.
6. La pluralitat de creditors: els privilegis. Classificació i prelació.

TEMA 29. MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte i tipus.
2. La novació. Concepte i requisits. Efectes.
3. El canvi de creditor. La cessió de crèdits. La subrogació.
4. La transmissió passiva de l'obligació. Concepte. Modalitats i efectes comuns.

TEMA 30. LES GARANTIES DE L'OBLIGACIÓ

1. Les garanties de l'obligació: concepte i naturalesa jurídica.
2. La pena convencional: concepte i règim jurídic.
3. Les arres: concepte, classes i règim jurídic.
4. El dret de retenció: concepte, fonament, naturalesa jurídica (Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia).

TEMA 31. EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes.
2. La impossibilitat sobrevinguda.
3. Mutuo disenso.
4. Denúncia per voluntat unilateral.
5. La condonació o remissió.
6. La confusió.

TEMA 32. LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència.
2. Obligacions parcials: concepte. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes.
3. Les obligacions mancomunades. Concepte. El crèdit mancomanat. El deute mancomanat.
4. Les obligacions solidàries. Concepte. Règim jurídic del crèdit solidari. Règim jurídic del deute solidari.

TEMA 33. LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. La responsabilitat civil extracontractual: concepte i funció.
2. Responsabilitat penal i responsabilitat civil.
3. Pressupòsits de la responsabilitat civil. Prescripció de l'acció.
4. Prevenció de la responsabilitat.
5. Responsabilitat per fet aliè. Responsabilitat pels danys causats pels animals i les coses.
6. Règims especials de responsabilitat. Responsabilitat i medi ambient.

BIBLIOGRAFIA

És imprescindible la legislació vigent referent a la matèria d'aquest programa, concretament:

La Legislació Civil Catalana: Codi Civil de Catalunya i legislació complementària
Codi Civil espanyol
Llei i Reglament del Registre Civil

Manuale

1. *Derecho de la Persona vigente en Cataluña.*
M^a del Carmen Gete-Alonso- María Ysàs Solanes-Judith Solé Resina.
Ed. Cálamo. Barcelona, 2005.
2. *Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. I. Introducció i part general. Obligacions i contractes. Drets reals.*
Lluís Puig i Ferriol – Encarna Roca Trías
Ed. Tirant lo Blanch, 5^a ed 1998.
3. *Institucions del Dret Civil de Catalunya. Vol. II. Dret de la persona i Dret de família.*
Lluís Puig i Ferriol – Encarna Roca Trías
Ed. Tirant lo Blanch, 6^a ed 2005.
4. *Manual de Derecho Civil I. Introducción y Derecho de la persona*
Luis Puig Ferriol. – M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera. – Jacinto Gil Rodríguez.
Javier Hualde Sánchez
Ed. Marcial Pons. Madrid 1997-1998.

5. *Manual de Derecho Civil II. Derecho de obligaciones. Responsabilidad Civil. Teoría general del contrato.*
Lluís Puig Ferriol. – M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera. – Jacinto Gil Rodríguez.-
Javier Hualde Sánchez
Ed. Marcial Pons. Madrid 2000 (3^a ed).

També són útils les obres col·lectives de Comentaris al Codi Civil espanyol, al Codi Civil Català i a les lleis civils catalanes (la consulta a l'article corresponent):

- Comentaris al Codi de Família. Tecnos Madrid 2000
- Comentario al CC y Compilaciones Forales. EDERSA. Madrid 1979-1995.
- Comentario del CC. Ministerio de Justicia. Madrid 1991-1992.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.

EXÀMENS FINALS

Llicenciatura en Dret

- 1a. Convocatòria: 19 de juny de 2006
- 2a. Convocatòria: 06 de setembre de 2006

Llicenciatura DRET + ADE

- 1a. Convocatòria: 30 de juny de 2006
- 2a. Convocatòria: 12 de setembre de 2006